Ūkio subjektų aplinkos
monitoringo nuostatų
3 priedas

Aplinkos apsaugos agentūrai
Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos

(tinkamą langelį pažymėti X)

ŪKIO SUBJEKTŲ TECHNOLOGINIŲ PROCESŲ MONITORINGO IR TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ IR (AR) IŠLEIDŽIAMŲ TERŠALŲ MONITORINGO NENUOLATINIŲ MATAVIMŲ DUOMENYS

I SKYRIUS
BENDROJI DALIS

1. Informacija apie ūkio subjektą:
1.1. teisinis statusas:

juridinis asmuo	
juridinio asmens struktūrinis padalinys (filialas, atstovybė)	X
fizinis asmuo, vykdantis ūkinę veiklą	

(tinkamą langelį pažymėti X)

1.2. juridinio asmens ar jo struktūrinio padalinio pavadinimas ar fizinio asmens vardas, pavardė	1.3. juridinio asmens ar jo struktūrinio padalinio kodas Juridinių asmenų registre arba fizinio asmens kodas
UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“	*169704164*

1.4. juridinio asmens ar jo struktūrinio padalinio buveinės ar fizinio asmens nuolatinės gyvenamosios vietos adresas

savivaldybė	gyvenamoji vietovė (miestas, kaimo gyvenamoji vietovė)	gatvės pavadinimas	pastato ar pastatų komplekso nr.	kor-pusas	buto ar negyvenamosios patalpos nr.
Rietavo	*Kalakutiškės km.*	*Žadvainių g.*	*25*	-	-

1.5. ryšio informacija

telefono nr.	fakso nr.	el. pašto adresas
8-44 870248	–	*rietavas@biovast.lt*

2. Ūkinės veiklos vieta:

Ūkinės veiklos objekto pavadinimas					
UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija“					
adresas					
savivaldybė	gyvenamoji vietovė (miestas, kaimo gyvenamoji vietovė)	gatvės pavadinimas	namo pastato ar pastatų komplekso nr.	kor-pusas	buto ar negyvenamosios patalpos nr.
Rietavo	*Kalakutiškės km.*	*Žadvainių g.*	*25*	-	-

3. Informaciją parengusio asmens ryšio informacija:

telefono nr.	fakso nr.	el. pašto adresas
8-41 545536	*8-41 545536*	*info@geomina.lt*

4. Laikotarpis, už kuriuos pateikti duomenys: *2023 m. II ketv.*

II SKYRIUS.
ŪKIO SUBJEKTŲ TECHNOLOGINIŲ PROCESŲ MONITORINGAS

1 lentelė. Technologinių procesų monitoringo duomenys. *Technologinių procesų monitoringas neatliekamas, todėl lentelė nepildoma.*

III SKYRIUS.
ŪKIO SUBJEKTŲ TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ TERŠALŲ MONITORINGAS

2 lentelė. Stacionarių aplinkos oro taršos šaltinių fiziniai duomenys. *Lentelė pildoma atskirai. Šiame 3 priede duomenys teikiami nuotekų daliai.*

3 lentelė. Teršalų, išmetamų iš stacionarių aplinkos oro taršos šaltinių, monitoringo duomenys. *Lentelė pildoma atskirai. Šiame 3 priede duomenys teikiami nuotekų daliai.*

IV SKYRIUS.
ŪKIO SUBJEKTŲ TARŠOS ŠALTINIŲ IŠLEIDŽIAMŲ TERŠALŲ MONITORINGAS

4 lentelė. Taršos šaltinių su nuotekomis išleidžiamų teršalų monitoringo duomenys[1].

Išleistuvo kodas[2]		Nuotekų valymo įrenginio kodas[3]				Nuotekų valymo įrenginio pavadinimas								
1740013		3740005				PV NT NV5 1								
Mėginio ėmimo data, MMMM.mm.dd	Mėginio ėmimo laikas, hh.min	Mėginio ėmimo vieta[4]	Laiko-tarpis[5], d	Nuotekų debitas, m^3/d	Nuotekų kiekis[6], m^3	Labai smarkus lietus[7], Taip/Ne	Tempe-ratūra, °C	Teršalai (parametrai)[8]		Matavimo rezultatas[9]	Matavimo metodas[10]	Laboratorija, atlikusi matavimą		Tyrimų proto-kolo Nr.
								kodas	pavadinimas, vnt., ir matavimo vienetai			leidimo ar akreditacijos pažymėjimo Nr.	pavadinimas	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2023-05-24	12:02	Išleistuvas Nr. 2 x:6176286 y:364876	89			Ne	14,1	1001	pH	7,72	potenciometrija	1393732	UAB „Geomina“	23MC151
								–	SEL, µS/cm	838	LST EN 27888			
								1004	Skend. medž., mg/l	<2,4	LST EN 872			
								1005	ChDS, mgO_2/l	23	ISO 15705:2002			
								1003	BDS_7, mgO_2/l	2,58	LST EN 1899			
								1204	NP indeksas, mg/l	<0,10	LST EN ISO 9377-2			
								1008	Riebalai, mg/l	3,6	Unifikuoti nuotekų ir paviršinių vandenų kokybės tyrimų metodai. I dalis. Vilnius, 1994	10A-119	UAB Šiaulių vandenys	2023-05-31 Nr. 217

Pastabos:

[1]Kiekvienam išleistuvui pildoma atskira lentelė. Žuvininkystės tvenkinių vandens, paviršinių nuotekų išleistuvams, kuriuose nėra debito matavimo prietaisų, lentelės 4, 5, 6 skiltys nepildomos.

[2]Išleistuvo identifikavimo kodas įrašomas iš informacinės sistemos „Aplinkos informacijos valdymo integruota kompiuterinė sistema“ (toliau – IS „AIVIKS“). Jei pildomi duomenys apie naują išleistuvą, įrašomas jo pavadinimas.

[3]Nuotekų valymo įrenginio identifikavimo kodas įrašomas iš informacinės sistemos IS „AIVIKS“. Jei pildomi duomenys apie naują nuotekų valymo įrenginį, jo identifikavimo kodas nerašomas.

[4]Kai ėminio ėmimo vieta nurodoma „paimtame vandenyje“, lentelės 4, 5, 6, 7, 8 skiltys nepildomos.

[5]Dienų skaičius nuo paskutinio iki aprašomo ėminio ėmimo. Pirmojo kalendoriniais metais ėminio atveju nurodomas laikotarpis nuo kalendorinių metų pradžios iki pirmojo metų ėminio ėmimo, paskutinio kalendoriniais metais ėminio atveju nurodomi du laikotarpiai – nuo priešpaskutinio iki paskutinio kalendorinių metų ėminio ėmimo ir nuo paskutinio kalendorinių metų ėminio ėmimo iki metų pabaigos.
[6]Nuotekų kiekis per nurodytąjį laikotarpį. Pirmojo kalendoriniais metais ėminio atveju nuotekų kiekis rašomas laikotarpiui nuo kalendorinių metų pradžios iki pirmojo metų ėminio ėmimo, paskutiniojo kalendoriniais metais ėminio atveju – dviem atskiriems laikotarpiams (nuo priešpaskutinio iki paskutinio kalendorinių metų ėminio ėmimo ir nuo paskutinio kalendorinių metų ėminio ėmimo iki metų pabaigos).
[7]Nepildoma žuvininkystės tvenkinių vandens, paviršinių nuotekų išleistuvams. Labai smarkus lietus nustatomas pagal Stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklius, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. D1-870 „Dėl stichinių, katastrofinių meteorologinių ir hidrologinių reiškinių rodiklių patvirtinimo".
[8]Teršalų ir (ar) parametrų kodai, pavadinimai ir matavimo vienetai įrašomi iš Vandens išteklių naudojimo valstybinės statistinės apskaitos ir duomenų teikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. 408 „Dėl Teršalų išmetimo į aplinką apskaitos tvarkos patvirtinimo" (su vėlesniais pakeitimais) 1 priedėlyje pateikto Teršiančių medžiagų ir kitų parametrų kodų sąrašo.
[9]Jei išmatuota atskiro nuotekų ėminio teršalo koncentracija mažesnė už taikomu metodu išmatuojamą mažiausią koncentraciją, pateikiant matavimo rezultatą įrašoma, už kokią konkrečią taikomu metodu išmatuojamos mažiausios koncentracijos vertę matuotos teršalo koncentracijos vertė yra mažesnė, prieš skaičių rašant ženklą „<".
[10]Galiojantis teisės aktas, kuriuo nustatytas matavimo metodas, galiojančio standarto žymuo ar kitas metodas.

Parengė: *UAB „Geomina" aplinkos inžinierė Angelė Saulytė-Uznienė, tel.: +37041545536*
(Vardas ir pavardė, tel. Nr.)

Kokybės vadovė
Sandra Šeputytė

(Ūkio subjekto vadovo ar jo įgalioto asmens pareigos) (Parašas) (Vardas ir pavardė) 20230615 (Data)

GEOMINA

Vaidoto g. 42c, Šiauliai, tel./fax.: (8-41) 545536, mob. (8-699) 85799, www.geomina.lt, el.p. oras@geomina.lt

STACIONARIŲ APLINKOS ORO TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ TERŠALŲ TYRIMŲ REZULTATŲ PROTOKOLAS Nr. 23-162

Tiriamas objektas: UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija" Kalakutiškės km., Plungės r.
(pavadinimas, adresas)

Mėginio registracijos Nr.	Mėginių paėmimo ir/ar matavimo data	Taršos šaltinis		Kuro rūšis	Kurą deginančio įrenginio nominalus šiluminis našumas, MW	Teršalas	Matavimo metodas	Išmatuota O_2 koncentracija, tūrio %	Perskaičiuota koncentracija, mg/Nm³ (1,2,3...)	Teršalo koncentracija, mg/Nm³	Išmetamų dujų tūrio debitas, Nm³/s	Išmetamų teršalų kiekis, g/s	Nustatyti Normatyvai		Koncentracijos viršijimas, kartais
		Nr.	Pavadinimas										Ribinė vertė mg/Nm³	DLT (LLT) g/s	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
162/4	2023-06-26	045	Termo oksidatorius „UMISA CR/11,9"	Dujos	7,1	Kietosios dalelės	Svorio	8,95	25,1 23,8 29,2	26,0	3,210	0,08354	-	0,57813	-

1) Pagal "Stacionarių taršos šaltinių išmetamų į aplinkos orą teršalų laboratorinės kontrolės metodinių rekomendacijų" priedą (Žin., 2004, Nr. 39-1281).

2) Išmatuotos (1,2,3 ...) teršalo koncentracijos perskaičiuotos, esant normaliosioms sąlygoms, t.y. 0°C (273 K) temperatūrai ir 760 mm Hg (101,3 kPa) slėgiui ir standartinei deguonies koncentracijai, kuri nurodoma normatyviniuose dokumentuose.

3) Teršalo koncentracija gauta apskaičiuojant vidurkį iš 10 skiltyje pateiktų koncentracijų verčių.

Protokolą išrašė: aplinkos tyrimų specialistas Džiugas Viršilas
(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Direktorius: Mindaugas Čegys
(vardas, pavardė, parašas)

GEOMINA

Vaidoto g. 42c, Šiauliai, tel./fax.: (8-41) 545536, mob. (8-699) 85799, www.geomina.lt, el.p. oras@geomina.lt

STACIONARIŲ APLINKOS ORO TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ TERŠALŲ TYRIMŲ REZULTATŲ PROTOKOLAS Nr. 23-161

Tiriamas objektas: UAB ,,Rietavo veterinarinė sanitarija" Kalakutiškės km., Plungės r.
(pavadinimas, adresas)

Mėginio registracijos Nr.	Mėginių paėmimo ir/ar matavimo data	Taršos šaltinis		Kuro rūšis	Kurą deginančio įrenginio nominalus šiluminis našumas, MW	Teršalas	Matavimo metodas	Išmatuota O_2 koncentracija, tūrio %	Perskaičiuota koncentracija, mg/Nm³ (1,2,3...)	Teršalo koncentracija, mg/Nm³	Išmetamų dujų tūrio debitas, Nm³/s	Išmetamų teršalų kiekis, g/s	Nustatyti Normatyvai		Koncentracijos viršijimas, kartais
		Nr.	Pavadinimas										Ribinė vertė mg/Nm³	DLT (LLT) g/s	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
161/4	2023-06-26	031	Katilai Kaistra 3500, Kaistra 2000	Kaulų miltai	5,5 MW	Kietosios dalelės	Svorio	19,65	95,1 91,9 98,1	95,0	0,982	-	400	-	-

1) Pagal "Stacionarių taršos šaltinių išmetamų į aplinkos orą teršalų laboratorinės kontrolės metodinių rekomendacijų" priedą (Žin., 2004, Nr. 39-1281).

2) Išmatuotos (1,2,3 ...) teršalo koncentracijos perskaičiuotos, esant normaliosioms sąlygoms, t.y. 0°C (273 K) temperatūrai ir 760 mm Hg (101,3 kPa) slėgiui ir standartinei deguonies koncentracijai, kuri nurodoma normatyviniuose dokumentuose.

3) Teršalo koncentracija gauta apskaičiuojant vidurkį iš 10 skiltyje pateiktų koncentracijų verčių.

Protokolą išrašė: aplinkos tyrimų specialistas Džiugas Viršilas
(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Direktorius: Mindaugas Čegys
(vardas, pavardė, parašas)

GEOMINA

Vaidoto g. 42c, Šiauliai, tel./fax.: (8-41) 545536, mob. (8-699) 85799, www.geomina.lt, el.p. oras@geomina.lt

STACIONARIŲ APLINKOS ORO TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ TERŠALŲ TYRIMŲ REZULTATŲ PROTOKOLAS Nr. 23-163

Tiriamas objektas: UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija" Kalakutiškės km., Plungės r.
(pavadinimas, adresas)

Mėginio registracijos Nr.	Mėginių paėmimo ir/ar matavimo data	Taršos šaltinis		Kuro rūšis	Kurą deginančio įrenginio nominalus šiluminis našumas, MW	Teršalas	Matavimo metodas	Išmatuota O_2 koncentracija, tūrio %	Perskaičiuota koncentracija, mg/Nm³ (1,2,3...)	Teršalo koncentracija, mg/Nm³	Išmetamų dujų tūrio debitas, Nm³/s	Išmetamų teršalų kiekis, g/s	Nustatyti Normatyvai		Koncentracijos viršijimas, kartais
		Nr.	Pavadinimas										Ribinė vertė mg/Nm³	DLT (LLT) g/s	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
163/4	2023-06-27	046	Termo oksidatorius „UMISA CR/11,9"	dujos	7,1	Kietosios dalelės	Svorio	8,92	21,7 23,3 21,4	22,1	3,217	0,07122	-	0,64591	-

1) Pagal "Stacionarių taršos šaltinių išmetamų į aplinkos orą teršalų laboratorinės kontrolės metodinių rekomendacijų" priedą (Žin., 2004, Nr. 39-1281).

2) Išmatuotos (1,2,3 ...) teršalo koncentracijos perskaičiuotos, esant normaliosioms sąlygoms, t.y. 0°C (273 K) temperatūrai ir 760 mm Hg (101,3 kPa) slėgiui ir standartinei deguonies koncentracijai, kuri nurodoma normatyviniuose dokumentuose.

3) Teršalo koncentracija gauta apskaičiuojant vidurkį iš 10 skiltyje pateiktų koncentracijų verčių.

Protokolą išrašė: aplinkos tyrimų specialistas Džiugas Viršilas
(pareigos, vardas, pavardė, parašas)

Direktorius: Mindaugas Čegys
(vardas, pavardė, parašas)

UAB „Ekologas", Daubos g. 7E-3, Šiauliai, mob. 863 504504, www.ekologas.eu, el.p. info@ekologas.eu

STACIONARIŲ APLINKOS ORO TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ TERŠALŲ TYRIMŲ REZULTATŲ PROTOKOLAS Nr.23-079

Mėginio registracijos Nr.	Mėginių paėmimo ir/ar matavimo data	Taršos šaltinis		Kuro rūšis	Kurą deginančio įrenginio nominalus šiluminis našumas, MW	Teršalas	Matavimo metodas [1]	Išmatuota O_2 koncentracija, tūrio %	Temperatūra, °C	Srauto greitis, m/s	Perskaičiuota koncentracija, mg/Nm³ (1,2,3…) [2]	Teršalo koncentracija, [3] mg/Nm³	Išmetamų dujų tūrio debitas, Nm³/s	Išmetamų teršalų kiekis, g/s	Nustatyti Normatyvai		Nustatytų normatyvų viršijimas, kartais
		Nr.	Pavadinimas												Ribinė vertė mg/Nm³	DLT (LLT) g/s	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Tikrinamas objektas: (pavadinimas, adresas)	**UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija", Kalakutiškės km., Rietavo sen., Rietavo sav.**																
213	2023 06-27	046	Termo oksidatorius „UMISA CR/11,9"	dujos	7,1	CO	elektro-cheminis	8,85 9,04 8,86	231,7	9,2	103 83 93	93	3,217	0,29918	-	1,58277	-
						NO_x		8,85 9,04 8,86			520 537 522	526		1,69214	-	1,82717	-
						SO_2		8,85 9,04 8,86			Nenustatyta* Nenustatyta* Nenustatyta*	Nenustatyta*		-	-	0,05819	-

1) Pagal "Stacionarių taršos šaltinių išmetamų į aplinkos orą teršalų laboratorinės kontrolės metodinių rekomendacijų" priedą (Žin., 2004, Nr. 39-1281).

2) Išmatuotos (1,2,3 …) teršalo koncentracijos perskaičiuotos, esant normaliosioms sąlygoms, t.y. 0°C (273 K) temperatūrai ir 760 mm Hg (101,3 kPa) slėgiui ir standartinei deguonies koncentracijai, kuri nurodoma normatyviniuose dokumentuose.

3) Teršalo koncentracija gauta apskaičiuojant vidurkį iš 12 skiltyje pateiktų koncentracijų verčių.

*Koncentracija žemiau nustatymo ribos (<1 mg/Nm³)

Protokolą išrašė: Mindaugas Valčiukas

(vardas, pavardė, parašas)

UAB „Ekologas", Daubos g. 7E-3, Šiauliai, mob. 863 504504, www.ekologas.eu, el.p. info@ekologas.eu

STACIONARIŲ APLINKOS ORO TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ TERŠALŲ TYRIMŲ REZULTATŲ PROTOKOLAS Nr.23-077

Mėginio registracijos Nr.	Mėginių paėmimo ir/ar matavimo data	Taršos šaltinis		Kuro rūšis	Kurą deginančio įrenginio nominalus šiluminis našumas, MW	Teršalas	Matavimo metodas [1]	Išmatuota O_2 koncentracija, tūrio %	Temperatūra, °C	Srauto greitis, m/s	Perskaičiuota koncentracija, mg/Nm³ (1,2,3…) [2]	Teršalo koncentracija, [3] mg/Nm³	Išmetamų dujų tūrio debitas, Nm³/s	Išmetamų teršalų kiekis, g/s	Nustatyti Normatyvai		Nustatytų normatyvų viršijimas, kartais
		Nr.	Pavadinimas												Ribinė vertė mg/Nm³	DLT (LLT) g/s	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Tikrinamas objektas: UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija", Kalakutiškės km., Rietavo sen., Rietavo sav. (pavadinimas, adresas)																	
210	2023 06-26	045	Termo oksidatorius „UMISA CR/11,9"	dujos	7,1	CO	elektro-cheminis	8,82 8,87 9,16	202,9	8,8	116 159 100	125	3,210	0,40125	-	1,20653	-
						NO_x		8,82 8,87 9,16			401 506 527	478		1,53438	-	2,02973	-
						SO_2		8,82 8,87 9,16			5 5 5	5		0,01605	-	0,05027	-

[1] Pagal "Stacionarių taršos šaltinių išmetamų į aplinkos orą teršalų laboratorinės kontrolės metodinių rekomendacijų" priedą (Žin., 2004. Nr. 39-1281).

[2] Išmatuotos (1,2,3 …) teršalo koncentracijos perskaičiuotos, esant normaliosioms sąlygoms, t.y. 0°C (273 K) temperatūrai ir 760 mm Hg (101,3 kPa) slėgiui ir standartinei deguonies koncentracijai, kuri nurodoma normatyviniuose dokumentuose.

[3] Teršalo koncentracija gauta apskaičiuojant vidurkį iš 12 skiltyje pateiktų koncentracijų verčių.

*Koncentracija žemiau nustatymo ribos (<1 mg/Nm³)

Protokolą išrašė: Mindaugas Valčiukas
(vardas, pavardė, parašas)

UAB „Ekologas", Daubos g. 7E-3, Šiauliai, mob. 863 504504, www.ekologas.eu, el.p. info@ekologas.eu

STACIONARIŲ APLINKOS ORO TARŠOS ŠALTINIŲ IŠMETAMŲ TERŠALŲ TYRIMŲ REZULTATŲ PROTOKOLAS Nr.23-076

Mėginio registracijos Nr.	Mėginių paėmimo ir/ar matavimo data	Taršos šaltinis		Kuro rūšis	Kurą deginančio įrenginio nominalus šiluminis našumas, MW	Teršalas	Matavimo metodas [1]	Išmatuota O_2 koncentracija, tūrio %	Temperatūra, °C	Srauto greitis, m/s	Perskaičiuota koncentracija, mg/Nm³ (1,2,3…) [2]	Teršalo koncentracija, [3] mg/Nm³	Išmetamų dujų tūrio debitas, Nm³/s	Išmetamų teršalų kiekis, g/s	Nustatyti Normatyvai		Nustatytų normatyvų viršijimas, kartais
		Nr.	Pavadinimas												Ribinė vertė mg/Nm³	DLT (LLT) g/s	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Tikrinamas objektas: (pavadinimas, adresas)																	
209	2023 06-26	031	Katilinė, katilai „Kaistra 3500" ir „Kaistra 2000"	mėsos kaulų miltai	5,5	CO	elektro-cheminis	19,47 19,55 19,93	132,7	4,2	1813 1912 1801	1842	0,982	-	4000	-	-
						NO_X		19,47 19,55 19,93			320 357 456	378		-	750	-	-
						SO_2		19,47 19,55 19,93			Nenustatyta* Nenustatyta* 37	12		-	2000	-	-

Tikrinamas objektas: UAB „Rietavo veterinarinė sanitarija", Kalakutiškės km., Rietavo sen., Rietavo sav.

[1] Pagal "Stacionarių taršos šaltinių išmetamų į aplinkos orą teršalų laboratorinės kontrolės metodinių rekomendacijų" priedą (Žin., 2004, Nr. 39-1281).

[2] Išmatuotos (1,2,3 …) teršalo koncentracijos perskaičiuotos, esant normaliosioms sąlygoms, t.y. 0°C (273 K) temperatūrai ir 760 mm Hg (101,3 kPa) slėgiui ir standartinei deguonies koncentracijai, kuri nurodoma normatyviniuose dokumentuose.

[3] Teršalo koncentracija gauta apskaičiuojant vidurkį iš 12 skiltyje pateiktų koncentracijų verčių.

*Koncentracija žemiau nustatymo ribos (<1 mg/Nm³)

Protokolą išrašė: Mindaugas Valčiukas
(vardas, pavardė, parašas)